

Na **Pesniškem tandemu**, ki je v Trubarjevi hiši literature potekal 15. januarja, sta se z voditeljico **Petro Koršič** pogovarjali **Cvetka Lipuš**, lanska nominiranka za Veronikino nagrado s pesniško zbirko *Kaj smo, ko smo*, in

Ana Pepelnik

, ki je lani izdala zbirko *Pod vtisom*. Za tiste, ki s konceptom dogodka, kljub temu da se odvija že lep čas, še niso seznanjeni, naj povem, da je starejša pesnica ali pesnik, torej v tem primeru Cvetka Lipuš, tisti/a, ki povabi na obisk mlajšo ali mlajšega.

Lipuš se je za Ano Pepelnik odločila, ker se je z njenimi pesmimi srečala že pred leti, ko je med obiskom v Sloveniji v knjižnici naključno naletela na njeni prvi dve pesniški zbirki. Pesmi so jo nagovorile, je dejala, ker prikazujejo nekaj zelo zasebnega, nek mikrokozmos, hkrati pa dajejo občutek zamolčanega, nedokončanega. Svojo izbiro snovi za pisanje je pozneje komentirala tudi Ana Pepelnik sama – ne more pisati o nečem, česar ne pozna, zato piše o mikrokozmosu. Na vprašanje, ali je kritično izrekanje v mikrokozmosu oz. zasebni sferi tudi angažirano dejanje, pa je odvrnila, da se ji zdi, da so vse pesmi vseh, ki pišejo, na nek način angažirane.

Cvetka Lipuš je kot izrazito pozitivno točko poezije Ane Pepelnik omenila tudi njen svež pristop k jeziku, ki se ne ustraši ne pogovornih izrazov ne tujih jezikov – kot trojezični pesnici ji je to

precej pisano na kožo. Pepelnik je po drugi strani priznala, da pesmi Cvetke Lipuš prej ni poznala, zato je bila nad povabilom presenečena in ga je hkrati vzela kot izziv. Z njeno poezijo se tako zblizu še zdaj, a jo – po lastnih besedah – čaka še veliko dela.

Glede na to, da je Lipuš pesnica, ki živi med Salzburgom in Ljubljano, dvajset let pa je preživela tudi v ZDA, Pepelnik pa tudi pesniška prevajalka, ki se ukvarja predvsem s sodobno ameriško poezijo, je bilo skozi večer precej govora o odnosu med poezijo in jezikom. Tako Lipuš kot Pepelnik sta se strinjali, da je ameriška poezija nanju vplivala predvsem s sproščenostjo in neobremenjenostjo. Pepelnik je omenila Jamesa Tatea, od katerega se trenutno ne more odtrgati, ker jo privlači njegova duhovitost, vseh pa ji je tudi, da pri ameriških pesnikih in pesnicah večinoma odpadejo težke metafore, jezik je bolj preprost, a prav na ta preprost način jim uspe ujeti tisto, kar v resnici ni preprosto, torej življenje. Lipuš pa je dodala, da je neizogibno, da nov prostor osvajaš tudi skozi poezijo, kar se je dogajalo tudi njej med bivanjem v ZDA, in pričelo počasi spreminjati njeno pisanje, predvsem v smeri večje svobode. A nikoli se ni odločila, da bi poezijo pisala v jeziku dežele, kjer je živela, pa naj je šlo za angleščino ali nemščino. Če dolgo časa igraš nek inštrument, recimo klavir, tega ne moreš kar na lepem – brez vaje – zamenjati, je poudarila. In enako je z jeziki. Tudi če obvladaš jezik, kot sama nemščino, ni nujno, da se boš počutil kompetentnega za pisanje poezije v njem. Na to se je, ko je bil čas, da so pesnici zastavi vprašanje, navezala tudi Ana Pepelnik, ki jo je zanimalo, če ji slovenščina predstavlja neko udobje, zaščito, imaginarni prostor, v katerega se lahko vedno vrne, ko je kje v tujini. Cvetka Lipuš je potrdila, da je slovenski jezik njen, edina konstanta v njenem življenju, ki ji omogoča, da si znotraj tujega jezika ustvari svoj svet.

Pri prevajanju pa gre pravzaprav za prenos sveta, ki ga ustvari pesnik, v nek drug jezik. Ana Pepelnik je povedala, da stremi k temu, da ameriško poezijo prenese v svoje pogovorno območje – ta pojem se ji zdi ključen. Ne gre torej toliko za dobeseden prevod kot za transfer občutka, ki ga pesem zbuja. In ker so pesmi v različnih jezikih ločeni, paralelni svetovi, je med branjem težko sproti prevajati posamezne besede v drug jezik. Tudi Cvetka Lipuš je povedala, da se ji kljub trojezičnosti to nikoli ne zgodi.

Zaključiti je morda smiselno z vprašanjem, kaj je pesem, ki je bilo prav tako odprto med samim večerom, in prevpraševanjem pozicije pesnice. Na prvo je Ana Pepelnik odgovorila, da jo predvsem vidi kot komunikacijski prostor med sabo in svetom, Cvetka Lipuš pa je pesnjenje oz. lastno pozicijo opisala kot dialog, ki ga vodi predvsem sama s sabo, kadar je v tujini, in kot bolj javno vlogo, ko se vrača v domače slovensko okolje.

Avtorica poročila: Lara Paukovič

{fshare id=2131}